

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

ec 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання для здобуття вищої освіти «магістр» на основі раніше здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Додаткова спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), викладач англійської та другої іноземної (німецької) мови у закладах вищої освіти

Освітньо-професійна програма – «германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова»

Схвалено на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства
Протокол № 10 від 07 квітня 2023 р.

Зав. кафедри германської філології
та перекладознавства

Юлія БОЙКО
Юлія БОЙКО

Гарант ОП

Юлія БОЙКО
Юлія БОЙКО

Програма розглянута та схвалена на засіданні Вченою радою факультету міжнародних відносин і права
Протокол № 9 від 25 квітня 2023 р.

Голова Вченої ради
факультету міжнародних відносин і права

Віталій ТРЕТЬКО
Віталій ТРЕТЬКО

Хмельницький 2023

1. ВСТУП

Фахове вступне випробування має на меті визначити відповідність компетентностей вступників вимогам навчання за освітньо-професійною програмою магістра «Германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова» спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Вступне випробування складається з єдиної тестової складової. До складу тестового випробування входять питання із дисциплін: «Вступ до перекладознавства», «Теорія і практика перекладу», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», «Порівняльна граматики англійської та української мов», «Стилістика англійської мови».

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Білет містить 50 тестових завдань, які згруповані відповідно до отриманих знань та умінь із дисциплін, орієнтовний перелік тем із яких пропонується нижче:

2.1. Орієнтовний перелік тем із дисципліни «Вступ до перекладознавства»

Теми:

1. Об'єкт і предмет перекладознавства. Розділи науки про переклад. Зв'язок перекладознавства з іншими науками.
2. Історія українського перекладу з часів Київської Русі до 19 століття.
3. Український переклад у 19 столітті.
4. Видатні постаті українського перекладу 20 століття.
5. Основні етапи історії перекладу у Великій Британії.
6. Жанрові види перекладу.
7. Види перекладу. Основні риси письмового перекладу.
8. Типологія усного перекладу.
9. Поняття перекладацької трансформації. Граматичні трансформації членування та інтеграції.
10. Антонімічний переклад.
11. Види лексичних трансформацій у перекладі.
12. Конкретизація та генералізація у перекладі.
13. Трансформація заміни у перекладі.
14. Основні відмінності між усним і письмовим перекладом.

Рекомендована література:

1. Бабенко В. М. Художній переклад: історія, теорія, практика. Українська перекладацька школа / В. М. Бабенко. – Кіровоград : Вид-во Кіровоградського держ. педуніверситету ім. Володимира Винниченка, 2007. 326 с.
2. Гудманян А. Г. Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Основи перекладознавства. Вінниця: Нова книга. 2020. 352 с.
3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : підручник. Вінниця: Нова книга, 2008. 512 с.
4. Крамар В. Б. Вступ до перекладознавства: прикладні аспекти: методичні вказівки з розвитку навичок володіння основними прийомами перекладознавства для студентів спеціальності «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)» / В. Б. Крамар. – Хмельницький: ХНУ, 2018. 47 с.

5. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : навч. посіб. для студентів старших курсів факультетів англійської мови / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.

Орієнтовний перелік тем із дисципліни «Теорія і практика перекладу»

Теми:

1. Поняття еквівалентного та адекватного перекладу.
2. Прийоми перекладу пасивного стану.
3. Атрибутивні іменникові кластери як проблема перекладу.
4. Способи передачі власних назв та географічних назв у перекладі.
5. Шляхи відтворення безеквівалентної лексики. Переклад реалій.
6. Класифікація термінів та стратегії їх перекладу.
7. Фразеологічні одиниці як проблема перекладу.
8. Переклад інтернаціональної лексики. Поняття хибних друзів перекладача.
9. Прагматична адаптація у перекладі.
10. Способи утворення неологізмів та прийоми їх перекладу.
11. Аббревіатури : класифікація та переклад.
12. Стилістичні прийоми перекладу метафор.
13. Алюзії та цитати у перекладі.
14. Переклад емфатичних конструкцій.

Рекомендована література:

1. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. / В. В. Коптілов. – Київ : Юніверс, 2002. 280 с.
2. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання. Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2006. 157с.
3. Практикум перекладу. Англійська – українська [Текст] : підручник / Н. В. Бідасюк [та ін.]. – К. : Знання, 2011. 431 с.
4. Практичний переклад з англійської мови: Навчальний посібник / В. Б. Крамар, Ю. П. Мельник, О. В. Ємець, Л. Д. Бурковська та ін.; за заг. ред. В. Б. Крамара. – Хмельницький: ХНУ, 2007. 215 с.
5. Theory and practice of translation (Практика перекладу з англійської мови): manual for students of higher educational institutions / К. М. Skyba, Ye. V. Dolynsky, O. O. Matsyuk [and others]. – Khmelnytsky : KNU, 2015. 310 p.

Орієнтовний перелік тем із дисципліни «Порівняльна граматики англійської та української мов»

Теми:

1. Іменник в англійській та українській мовах. Морфологічні категорії іменника: зіставний аспект.
2. Зіставна характеристика прикметника та його категорій в українській та англійській мовах.
3. Зіставна характеристика числівника в українській та англійській мовах.
4. Зіставна характеристика займенника в українській та англійській мовах.
5. Зіставна характеристика дієслова в англійській та українській мовах.
6. Категорії дієслова в англійській та українській мовах.
7. Типологія прислівника в англійській та українській мовах.

8. Службові частини мови в англійській та українській мовах.
9. Зіставний аналіз словосполучень в англійській та українській мовах. Типи словосполучень.
10. Просте речення в англійській та українській мовах.
11. Складнопідрядне речення в англійській та українській мовах.
12. Складносурядне речення в англійській та українській мовах.
13. Комунікативні типи речень в англійській та українській мовах.
14. Структурна модель простого речення в англійській та українській мовах.
15. Типологія словопорядку та синтаксичного зв'язку в англійській та українській мовах.
16. Типологія головних членів речення в англійській та українській мовах.
17. Типологія другорядних членів речення в англійській та українській мовах.
18. Зіставна характеристика не особових форм дієслова: інфінітив, герундій, Participle I, Participle II.

Рекомендована література:

1. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики англійської та української мов / Перевидання. Київ. 2006. 160 с.
2. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов : підручник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 264 с.
3. Karamysheva I. D. Contrastive Grammar of the English and Ukrainian languages – Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2017. 336 p.
4. Korunets I. V. Contrastive typology of the English and Ukrainian languages. Kyiv : Lybid publ, 1995. 238 p.

Орієнтовний перелік тем із дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»

Теми:

1. Структура слова. Типи морфем та їх характеристики.
2. Основні види словотвору в англійській та українській мовах.
3. Морфологічний словотвір або деривація.
4. Конверсія як продуктивний тип словотвору.
5. Скорочення як особливий вид словотвору.
6. Слово та його значення. Типи значень слова.
7. Полісемія в англійській та українській мовах.
8. Неологізми та оказіоналізми в англійській та українській мовах.
9. Функціональна диференціація лексики.
10. Синоніми та антоніми в англійській та українській мовах.
11. Омоніми та пароніми в англійській та українській мовах.
12. Фразеологізми в англійській та українській мовах: їх класифікація.
13. Запозичення в англійській та українській мовах: їх типи та види.
14. Класифікація словникового запасу: літературний та колоквиальний вокабуляри.
15. Типи словників в англійській та українській мовах.

Рекомендована література:

1. Бойко Ю. П. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять для студентів спеціальності «Германські мови та літератури (переклад включно)». Хмельницький: ХНУ, 2017. 62 с.
2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2008. 246 с.

3. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : навч. посібник. Вінниця : Нова Книга, 2003. 127 с.
4. Nikolenko A. G. English Lexicology. Theory and Practice. Vinnytsya : NovaKnyha, 2007. 527 p.
5. Soloshenko O. D. Lecture notes on English lexicology. Lviv : Yevrosvit, 1998. 225 p.

Орієнтовний перелік тем із дисципліни «Стилістика англійської мови»

Теми:

1. Основні поняття стилістики: стиль, контекст, образ.
2. Підходи до визначення стилю.
3. Контекст. Лінгвістичний та екстралінгвістичний контекст. Способи створення стилістичного контексту.
4. Прийом висунення у стилістиці.
5. Функціональні стилі англійської мови, їх основні характеристики.
6. Фонетичні стилістичні засоби : типи та функції.
7. Стилістична морфологія. Поняття стилістичної транспозиції.
8. Стилістичний синтаксис. Види стилістичних повторів.
9. Стилістичний синтаксис. Інверсія та її функція. Номінативні та еліптичні речення.
10. Лексико-стилістичні засоби : градація, антитеза.
11. Лексичні засоби стилістики. Класифікація літературної лексики. Функції літературних слів.
12. Види та функції розмовної лексики.
13. Стилістична семасіологія. Поняття вторинної номінації.
14. Тропи кількості та їх функції.
15. Тропи якості. Метафорична група тропів. Метафора і порівняння як компаративні тропи.
16. Семантичні та структурні типи метафор.
17. Метонімічна група тропів. Різниця між метафорою та метонімією.
18. Епітет, структурні типи. Антономазія, оксиморон.
19. Принципи стилістичного аналізу тексту.

Рекомендована література:

1. Гнатюк Н. Г., Некряч Т. Є. 100 ключових термінів стилістики. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2003. 225 с.
2. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов : посіб. для студ. та виклад. вищих навч. заходів / О. Ю. Дубенко. – Вінниця : Нова книга, 2005. 375 с.
3. Єфімов Л. П. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз : навч.-метод. посіб. / Л. П. Єфімов, О. А. Ясінецька. – Вінниця : Нова Книга, 2004. 364 с.
4. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : навч. посіб. для студентів старших курсів факультетів англійської мови / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова Книга, 2004. 442 с.
5. Трищенко І. В. Стилістичні аспекти перекладу. Київ: Логос, 2010.
6. Ємець О. В. Linguistic Text Analysis : Stylistic and translation Aspects. Хмельницький : ХНУ, 2020. 86 с.
7. Kukharenko V. A. A Book of Practice in Stylistics / V. A. Kukharenko. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2000. 160 p.

3. ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Вступний іспит відбувається у формі закритого тестування.

Екзаменаційний білет містить **50 тестових завдань** комбінованого характеру із зазначених вище дисциплін.

Кожне тестове завдання оцінюється рівною кількістю балів за 200-бальною шкалою (від 100 до 200 балів).

ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Вкажіть правильний варіант перекладу речення: **Silver being very expensive, we only rarely use it as a conductor.**

- a) Оскільки срібло – дуже дорогий метал, його рідко використовують як провідник.
- b) Срібло було дуже дорогим, тому ми нечасто використовуємо його як провідник.
- c) Срібло дуже дороге і ми використовуємо його лише як провідник.
- d) Дороге срібло рідко використовується як провідник.

2. Яке з поданих нижче слів не містить інтернаціональний префікс?

- a) ex-chairmen
- b) hyperbolism
- c) misunderstanding
- d) antethesis

3. Вкажіть правильний варіант перекладу речення: **The visit might have been pleasant and useful excursion for the State Secretary.**

- a) Цей візит міг бути приємним та корисним заходом у програмі державного секретаря.
- b) Цей візит, напевне, був приємним та корисним заходом у програмі державного секретаря.
- c) Державному секретареві, напевне, було приємно та корисно здійснити цей візит.
- d) Візит був приємним та корисним заходом у програмі державного секретаря.

4. Вкажіть правильний варіант перекладу речення: **Silver being very expensive, we only rarely use it as a conductor.**

- a) Оскільки срібло – дуже дорогий метал, його рідко використовують як провідник.
- b) Срібло було дуже дорогим, тому ми нечасто використовуємо його як провідник.
- c) Срібло дуже дороге і ми використовуємо його лише як провідник.
- d) Дороге срібло рідко використовується як провідник.

5. Визначте, у яких іменниках спостерігається різниця при вираженні категорії числа в англійській та українській мовах:

- a) earnings
- b) money
- c) sugar
- d) mankind

6. Який з поданих нижче іменників містить нульову форму закінчення у множині?

- a) stimulus
- b) forget-me-not
- c) sit-in
- d) trout

7. Який з поданих прикметників є аломорфним явищем для англійської мови?

- a) величезний
- b) дніпровський
- c) добрий
- d) давен

8. Назвіть трансформацію, використану для перекладу речення: **He leaned forward to take the paper. Він нахилився, щоб взяти аркуш.**

- a) Заміна частин мови.
- b) Перестановка.

- c) Внутрішнє членування.
- d) Додавання.

9. Який з поданих нижче прикметників не може утворювати ступінь порівняння?

- a) blind
- b) foolish
- c) famous
- d) concise

10. Вкажіть правильний варіант перекладу речення: The new European currency was approved and found to meet the demands of all the EU member nations.

- a) Нова європейська валюта була схвалена і, виявилось, що вона задовольняє всі країни, що входять до складу Європейського Союзу.
- b) Нову європейську валюту затвердили і відправили на розгляд на вимоги усіх членів ЄС.
- c) Пішовши на зустріч вимогам членів Європейського Союзу, було схвалено єдину європейську валюту.
- d) Нову єдину грошову одиницю було прийнято на вимоги всіх країн-членів Європейського Союзу.

11. Choose the line where all the words are classical borrowings of international character:

- a) botany, zoology, antonym, фізика, морфологія, публіцистика;
- b) bacteriology, dialect, synonym, демократія, метафора, архаїзм;
- c) archaism, polysemy, law, лексикологія, ботаніка, фізика;
- d) botany, dialect, law, фізика, корабель, трагедія.

12. Homonyms fall into

- a) lexical and grammatical;
- b) lexical and lexico-grammatical;
- c) grammatical and semasiological;
- d) lexical and etymological.

13. Phonetic, morphological, lexical and syntactic figures of speech formed on the basis of language units and forms are called

- a) expressive means;
- b) stylistic devices;
- c) style;
- d) image.

14. Positive sense of a structure with double negation is the main stylistic feature of

- a) hyperbole;
- b) meiosis;
- c) litotes;
- d) metonymy.

15. What stylistic device is realized by the word combination from the movie "4 Weddings..." – deadly attractive?

- a) meiosis
- b) oxymoron
- c) synecdoche
- d) euphemism